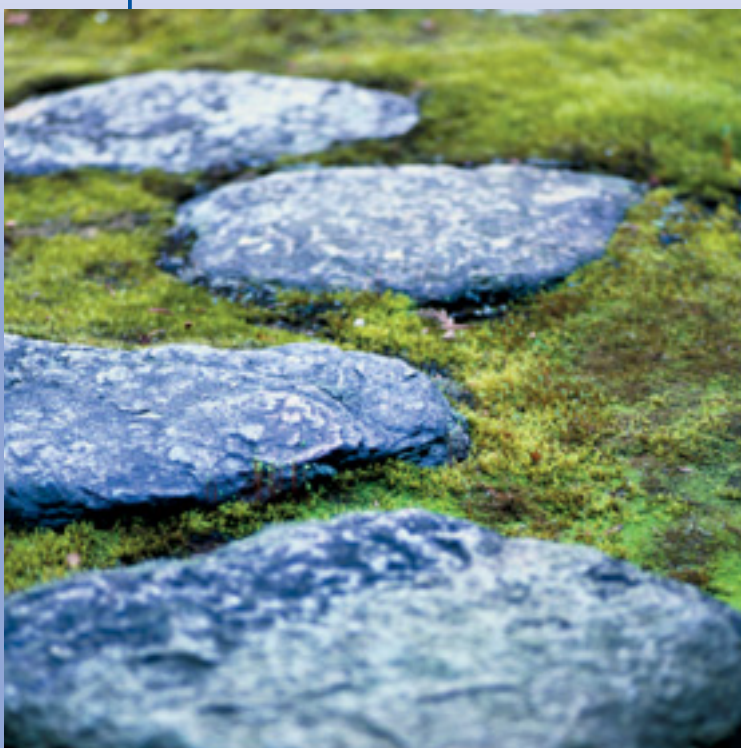




Európska nadácia pre zlepšovanie životných a pracovných podmienok

Meniaca sa Európa: lepšia práca, lepší život

Štvorročný pracovný program 2005 – 2008





Meniaca sa Európa: lepšia práca, lepší život

Štvorročný pracovný program 2005 – 2008

**Štvorročný program 2005 – 2008 Európskej
nadácie pre zlepšovanie životných a pracovných
podmienok bol prijatý jej správnu
radou 8. júla 2004.**



Katalogizačné údaje sa nachádzajú na konci tejto publikácie

Luxemburg: Úrad pre úradné publikácie Európskych spoločenstiev, 2004

ISBN 92-897-0900-6

© Európska nadácia pre zlepšovanie životných a pracovných podmienok, 2004

Žiadosti o právo na preklad alebo reprodukciu zasielajte riaditeľovi Európskej nadácie pre zlepšovanie životných a pracovných podmienok, Wyattville Road, Loughlinstown, Dublin 18, Írsko.

Európska nadácia pre zlepšovanie životných a pracovných podmienok je samostatným subjektom Európskej únie a bola vytvorená na to, aby pomáhala pri tvorbe budúcej sociálnej politiky a politiky práce. Ďalšie informácie nájdete na internetovej stránke nadácie **www.eurofond.eu.int**.

Európska nadácia pre zlepšovanie životných a pracovných podmienok
Wyattville Road
Loughlinstown
Dublin 18
Írsko

Tel: (+353 1) 204 31 00
Fax: (+353 1) 282 42 09 / 282 64 56
Email : information@eurofound.eu.int
Internet: www.eurofound.eu.int

Printed in Denmark

Papier, ktorý bol použitý v tejto knihe je bezchlórový a pochádza z lesov na produkciu dreva v severnej Európe. Za každý zoťatý strom sa vysadí aspoň jeden nový strom.



Obsah

Predslov	4
Úvod	5
Všeobecné ciele	9
Priority pre roky 2005 – 2008	10
Kľúčové témy	14
Vyhodnotenie	18

Predslov

„V ústrety príležitostiam a výzvam novej Európskej únie...“

Tento dokument stanovuje strategický rámec pre program nadácie na nasledujúce štyri roky (2005 – 2008). Zdôrazňuje budúce výzvy pre sociálnu politiku v Európe a presne stanovuje medzery vo vedomostiach, ktoré majú byť riešené nadáciou a jej výskumnými činnosťami v období, ktoré nasleduje po najrozsiahlejšom rozšírení Európskej únie v máji 2004. Rozšírenie s jeho ďalekosiahlymi ekonomickými, sociálnymi a inštitucionálnymi dôsledkami zostáva jedným z kľúčových faktorov zmien počas nasledujúcich štyroch rokov. Hlavným cieľom štvorročného programu je hľadať dopredu na príležitosti a výzvy, ktorým čelí nová EÚ.

Cieľmi nadácie sú podpora politik, ktoré urobia z Európy najkonkurencieschopnejšiu ekonomiku vo svete, založenú na vedomostiach, zvyšovanie zamestnanosti a kvality zamestnania, podporovanie inovácie a podnikavosti a zároveň podporovanie sociálnej súdržnosti a zaradenia – skrátka realizovanie cieľov Lisabonskej stratégie.

V tomto kontexte sú cieľmi nadácie poskytovať vedomosti z jej monitorujúcich činností a ďalšieho výskumu, aby sa lepšie pochopili výzvy, podporovať zmeny v spoločnosti a ekonomike a ponúkať svojim partnerom informácie potrebné pre riadenie zmien.

Program identifikuje štyri kľúčové témy ako prioritné oblasti pre prácu nadácie: zamestnanosť, rovnováhu medzi prácou a životom, pracovné vzťahy a partnerstvo a sociálnu súdržnosť. Podčiarkuje tiež dôležitosť komplexného a integrovaného prístupu k týmto politickým otázkam a zdôrazňuje potrebu efektívnej komunikácie s kľúčovými partnermi v Európe.

Detailný pracovný program je schvaľovaný každý rok správnu radou nadácie.

Willy Buschak
úradujúci riaditeľ

„Podporovanie činnosti hlavných sociálnych aktérov, ktorí sú zodpovední za plánovanie a vytvorenie lepších životných a pracovných podmienok v Európe...“

Poslanie a úloha nadácie

Nadácia bola založená v roku 1975 s mandátom „prispievať k plánovaniu a vytváraniu lepších životných a pracovných podmienok prostredníctvom činnosti určenej na zvyšovanie a šírenie vedomostí, ktoré pravdepodobne napomôžu tomuto vývoju“¹. Ako centrum pre výskum a monitorovanie sa nadácia snaží byť kľúčovým referenčným miestom a zdrojom informácií o zlepšovaní životných a pracovných podmienok v Európe.

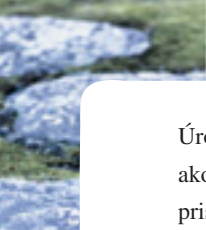
Mnoho otázok, ktoré nadácia preskúmala v nedávnych rokoch – napríklad starnutie, pracovnú dobu a informačnú spoločnosť – má teraz vysoké postavenie v Európskej sociálnej agende. Počas minulého desaťročia nadácia poskytla svojim partnerom a širokej verejnosti rozsiahlu vedomostnú základňu porovnávacích údajov o zamestnaneckých vzťahoch, pracovných podmienkach a súvisiacich aspektoch životných podmienok. Európske observatórium zamestnaneckých vzťahov, prieskum európskych pracovných podmienok a nový prieskum životných podmienok sú unikátnymi zdrojmi poznatkov. Počas jej predchádzajúceho štvorročného programu (2001 – 2004) sa výskumné a monitorovacie činnosti nadácie postupne rozširovali, aby zahrnuli desať nových členských štátov a zostávajúce tri kandidátske krajiny.

V roku 2001 nadácia ďalej rozšírila svoju monitorovaciu kapacitu zriadením Európskeho strediska pre sledovanie zmien (EMCC). Toto stredisko vykonáva celý rad sieťových a výskumných činností a činností šírenia informácií zameraných na pochopenie a predvídanie priemyselných zmien v Európe.

Výskum, ktorý skúma praktické skúsenosti a identifikuje faktory pre úspešné zmeny, zahŕňa monitorovacie nástroje a súvisiace analýzy. Nadácia tým prispieva nielen k zdokumentovaniu a pochopeniu zmien, ale aj k vývoju a odovzdávaniu nápadov pre strednodobé a dlhodobé zlepšovanie životných a pracovných podmienok.

Hlavný podnet pre väčšinu jej nedávnych prác bol čerpaný z výziev a cieľov Lisabonskej stratégie. To si vyžaduje súčasné pôsobenie na všetkých frontoch – zamestnanosť, konkurencia, kvalitné životné a pracovné podmienky.

¹ Nariadenie Rady (EHS) č. 1365/75 z 26. mája 1975.



Úroveň pracoviska alebo spoločnosti, kde dochádza k zmenám, si zaslúži väčšiu pozornosť – ako pôsobia štruktúrne faktory, ktoré poháňajú zmeny na pracovisku. Pracoviská musia byť prispôbobeňé na neustálu zmenu a inováciu. Nadácia môže hrať kľúčovú úlohu pri vytváraní zdieľaného pochopenia zmien potrebných na úrovni pracoviska medzi všetkými zúčastnenými stranami a pri podporovaní ochoty využívať nové spôsoby práce.

Berúc do úvahy jej autonómiu, široký mandát a tripartitnú štruktúru, nadácia sa veľmi dobre hodí na podporu integrovaného viacrozmerneho prístupu k zlepšeniam kvality práce a života a na predvídanie a riadenie zmien. Toto jej umožňuje dobre reagovať na cieľ, ktorým je koordinovanejší prístup k ekonomickým a sociálnym politikám a politike zamestnanosti na úrovni EÚ.

Cieľovými partnermi nadácie sú štátne orgány, sociálni partneri a tí, ktorí sa zaoberajú tvorbou sociálnej politiky na úrovni EÚ. Spojením výskumu s problémami politiky sa nadácia snaží poskytovať informácie, ktoré sú relevantné pre tých, ktorí navrhujú a realizujú politiku.

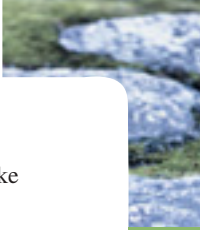
Jej práca je tiež cenná pre tých, ktorí riadia zmeny a realizujú zlepšenia na pracoviskách a lokalitách. Jej tripartitná riadiaca štruktúra uľahčuje aktívnu účasť kľúčových sociálnych činiteľov na vývoji, diskusiách a šírení práce nadácie.

Meniaci sa kontext

Rozšírenie predstavuje veľké príležitosti pre sociálny, ekonomický a kultúrny vývoj Európy. Výskum nadácie ukázal, že Európania majú podobné myšlienky o tom, čo prispieva ku kvalite ich života: dobré zdravie, dostatočný príjem a podporujúca rodina. V období po rozšírení bude potrebné upevniť sociálnu politiku, pretože existujúce výzvy sa stávajú naliehavejšími a objavujú sa nové výzvy. Mnohé otázky, ktoré boli dôležité v predchádzajúcich rokoch, sú stále aktuálne a musia sa tiež riešiť: nezamestnanosť, nízka mzda a chudoba, zdravotné postihnutie a zlé zdravie, nedostatočné zdravotnícke, sociálne a iné verejné služby alebo systémy, zamestnanecké vzťahy, prístup k informáciám a komunikačným technológiám. Niektoré znevýhodnené skupiny budú pravdepodobne potrebovať špecifickejšiu pozornosť.

Na činnosti nadácie budú vplývať narastajúca rôznorodosť kultúrnych hodnôt a skúseností v sociálnej aréne ako aj rozdiely medzi krajinami a regiónmi v produktivite a zamestnanosti. Tretia správa komisie o ekonomickej a sociálnej súdržnosti zdôrazňuje dôležitosť ľudského kapitálu a prístupu k vzdelávaniu a odbornej príprave, ale potrebuje riešiť aj iné kľúčové faktory pre konkurencieschopnosť, napríklad fyzický a sociálny kapitál, schopnosť inovácie a kvalitu životného prostredia. Je potrebné upevniť väzby medzi sociálnym a ekonomickým rozvojom a ochranou životného prostredia.

Lisabonská stratégia predstavuje hlavný prístup EÚ k sociálnemu a ekonomickému rozvoju. Predstavuje tri vzájomne sa doplňajúce a podporujúce ciele: plnú zamestnanosť, kvalitu a produktivitu práce a sociálnu súdržnosť a zaradenie. Splnenie výziev zosť



konkurencieschopnými v globálnej ekonomike, vytvoríť a udržiavať produktivitu a zamestnanosť a tiež zabezpečiť kvalitné životné a pracovné podmienky, najmä v ekonomike založenej na vedomostiach, si bude vyžadovať presné, relevantné, včasné a praktické informácie od nadácie na podporu kľúčových činiteľov v tomto procese.

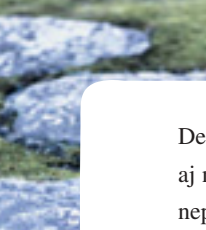
Dosiahnutie Lisabonských cieľov je ambicióznym cieľom a správa Európskej pracovnej skupiny pre zamestnanosť, ktorej predsedá Wim Kok, zdôrazňuje potrebu zvýšenia zamestnanosti – aby sa podporil ekonomický rast a skoncovalo sa s chudobou a sociálnym vylúčením. Správa zdôrazňuje potrebu integrovaného prístupu na riešenie štrukturálnych výziev globalizácie, ekonomickej integrácie a rýchleho starnutia populácie. Členské štáty, sociálni partneri, podniky a zamestnanci musia zvýšiť svoju schopnosť predvídať, podnietiť a absorbovať zmenu, ak sa má vytvoríť a obsadiť viac a lepších pracovných miest. Aby sa dosiahli vyššie miery zamestnanosti, bude veľmi dôležité ponechať viac ľudí v práci, ako aj pritiahnúť viac ľudí na trh práce, najmä žien a starších pracovníkov.

Preskúmanie agendy európskej sociálnej politiky v polovici roku 2003 potvrdilo potrebu podporovať kvalitu ako hnaciu silu prosperujúcej ekonomiky zameranej na vytváranie väčšieho počtu kvalitnejších pracovných miest a na väčšiu sociálnu súdržnosť. Realizácia druhej polovice tejto agendy sa zameria na dosahovanie väčšieho počtu kvalitnejších pracovných miest, na vyrovnanie pružnosti a bezpečnosti, boj proti chudobe, vylúčeniu a diskriminácii, modernizáciu organizácie práce a sociálnu ochranu a na podporu rovnosti pohlaví v existujúcich a nových členských štátoch.

Iný vývoj, napríklad väčšie používanie otvorenej metódy koordinácie, stanovenie kritérií, vývoja ukazovateľov a cieľových stratégií v sociálnej politike, má dôležité dôsledky pre riadenie zmien, a tým aj pre budúcu prácu nadácie. V kontexte globalizácie sa má preskúmať stanovenie kritérií pre porovnanie s vývojom mimo EÚ, napríklad v USA, Japonsku, Číne a Indii.

Európske stredisko pre sledovanie zmien špeciálne zhromažďuje a vymieňa informácie, aby spôsobilo lepšie chápanie, predpokladanie a riadenie zmien v spoločnostiach, sektoroch a regiónoch. Spoločnosti a pracovisko – ktoré sú určené pre zmeny – sú v strede širších záujmov nadácie o životné a pracovné podmienky. Nadácia môže hrať kľúčovú úlohu pri podporovaní spôsobilosti Európy na zmeny. V nasledujúcich niekoľkých rokoch bude venovať viac svojich činností na lepšie pochopenie mechanizmov, ktoré poháňajú zmeny a na lepšie predvídanie a riadenie zmien. Nadácia má veľmi dobrú pozíciu, aby mohla skúmať štruktúry, technológie, praktiky a kultúry, ktoré buď pomáhajú alebo bránia organizačnému učeniu a inovácii.

Hlavné zreteľe zahŕňajú narastajúcu dôležitosť malých firiem a malých a stredných podnikov, nových úprav pracovného času, mobility pracovných miest a výroby, decentralizáciu služieb a riadenia, inovácie v organizácii práce, vývoj ľudského kapitálu, výskum a vývoj.



Demografické a sociálne zmeny (najmä starnutie pracovných síl a všeobecnej populácie, ale aj nedávne rýchle zmeny v štruktúre domácností, pôrodnosti, mobilite a migrácii) predstavujú nepretržitú výzvu pre modernizáciu a reformu sociálnej ochrany – najmä sociálneho zabezpečenia a dôchodkov – ako aj pre pretrvávanie chudoby a sociálneho vylúčenia. Majú tiež dôležité dôsledky pre zamestnanosť a stratégie pracovného trhu, pre riadenie a systémy zamestnaneckých vzťahov.

Štvorročný program nadácie sa snaží riešiť výzvy a ciele načrtnuté vyššie. Je určený najmä na podporu práce hlavných sociálnych činiteľov poverených zodpovednosťou za plánovanie a vytváranie lepších životných a pracovných podmienok v Európe.

Všeobecné ciele

„Kladenie dôrazu na kľúčové činnosti, posilnenie monitorovacej úlohy a rozvinutie perspektívy budúcnosti vo všetkých oblastiach...“

Štvorročný program nadácie je založený na informáciách o súčasnom a pravdepodobnom budúcom vývoji v európskej ekonomike a spoločnosti, ako aj o nových trendoch a zmenách mimo EÚ. Odráža aj prehodnotenie úlohy nadácie a jej schopnosti pokračovať účinne v plnení jej mandátu. Tento proces vyvolal celý rad všeobecných usmernení na vypracovanie pracovného programu počas nasledujúcich štyroch rokov:

- **Vývoj a posilnenie hlavných činností pre výskum, diskusiu a šírenie informácií**

Celkovým cieľom je zvýšiť ich účinnosť, užitočnosť, relevantnosť a súvislosť.

- **Rozšírenie jej hlavných monitorovacích činností a výskumu**

Cieľom je zabezpečiť kvalitné informácie relevantné pre politiku v oblastiach pracovných podmienok, životných podmienok, zamestnaneckých vzťahov a Európskeho strediska pre sledovanie zmien (EMCC).

- **Zameranie na obmedzený počet kľúčových politických tém**

Toto bude zahŕňať budovanie na jej hlavných silných stránkach, jej monitorovacích činnostiach a predchádzajúcej práci, berúc do úvahy existujúce zdroje a potreby jej cieľových partnerov.

- **Vývoj jej práce vo svetle praktických skúseností**

Toto bude zahŕňať analyzovanie iniciatív na pracoviskách a v spoločnostiach, ale aj v spoločenstvách a regiónoch.

- **Zdôrazňovanie perspektív hľadiacich dopredu v jej činnostiach**

Toto je zamerané na zlepšovanie zručností a schopností hlavných sociálnych činiteľov, aby predvídali, riadili a podporovali zmeny; nadácia musí preto prijať pružný prístup, aby reagovala na nové priority, ktoré sa objavujú.

- **Rozšírenie hlavnej pozornosti venovanej rodovej rovnosti**

Toto si vyžaduje integráciu perspektívy rodovej otázky pri plánovaní, programovaní, realizácii a vyhodnocovaní činností komplexným spôsobom súvisiacim s politikou v práci nadácie.

- **Zahrnutie sektorovej perspektívy (súkromné a verejné sektory) do jej práce**

Voľbu špecifických sektorov budú určovať výsledky jej analýz ako aj ciele politiky EÚ.

Priority pre roky 2005–2008

„Sledovanie zmien, skúmanie toho, čo funguje a odovzdávanie nápadov a skúseností...“

Ôsmy štvorročný program nadácie je postavený na existujúcich silných stránkach, oblastiach odbornosti a osvedčených službách. Je orientovaný na budúcnosť a bude udržiavať schopnosť skúmať nové objavujúce sa otázky pri pohybe Európy smerom k roku 2010. Narastajúce požiadavky a vyššie očakávania od jej partnerov a používateľov vyžadujú, aby nadácia bola pružná a vnímavá, usilujúc sa o väčšiu účinnosť pri upevňovaní kvality a hodnoty jej činností.

Pracovný program bude organizovaný okolo troch hlavných úloh:

1. Sledovanie a pochopenie zmien
2. Výskum a skúmanie toho, čo funguje
3. Odovzdávanie a zdieľanie nápadov a skúseností

Všeobecné ciele sa vzťahujú na tri hlavné úlohy, ktoré budú vykonávané v súvislosti so štyrmi kľúčovými tematickými oblasťami:

Sledovanie a pochopenie zmien

Monitorovacie nástroje nadácie zahŕňajú periodické dotazníkové prieskumy (pracovné podmienky, životné podmienky, spoločnosti) a pravidelné hlásenie nového vývoja od korešpondentov a inštitúcií v členských štátoch prostredníctvom Európskeho observatória zamestnaneckých vzťahov (EIRO), Európskeho observatória pracovných podmienok (EWCO) a Európskeho monitoru reštrukturalizácie (ERM), ktorý je

súčasťou Európskeho strediska pre sledovanie zmien (EMCC).

Prieskumy umožňujú nadácii pravidelne zhromažďovať a analyzovať porovnateľné údaje o situácii v EÚ. Detailné skúmanie týchto údajov umožňuje nadácii identifikovať nové a objavujúce sa trendy, ako aj prehľbovať chápanie otázok politiky. Výsledky prieskumov, ako aj ponúkanie jedinečného zdroja informácií, poskytujú silnú základňu pre definovanie príležitostí na zlepšovanie a vývoj perspektív hľadiacich dopredu. Pravidelné organizovanie prieskumov a prezentovanie a systematická analýza správ z členských štátov sa neustále osvedčujú ako veľmi vyhľadávaný zdroj.

Počas nasledujúcich štyroch rokov bude nadácia:

- Pokračovať v pravidelnom poskytovaní kvalitných údajov o trendoch a vývoji v rozšírenej Európe a v krajinách, ktoré nie sú členmi EÚ podľa potreby.

- Usilovať sa upevniť kvalitu a vhodnosť jej monitorovacích nástrojov využívajúc synergie, interne aj s externými zdrojmi.
- Znovu skúmať a zlepšovať novšie iniciatívy, ako je EWCO.
- Venovať zvýšenú pozornosť zabezpečeniu dobrej porovnávacej analýzy a upevňovať vnútornú schopnosť využívať údaje.
- Ďalej vyvíjať monitorovacie nástroje nadácie ako primárne nástroje pre predvídanie a riadenie zmien.
- Upevňovať úlohu EMCC ako primárneho nástroja pri podporovaní schopnosti Európy predvídať a riadiť zmeny.
- Rozširovať monitorovanie trendov a vývoja naprieč hraničnými oblasťami medzi novými a starými členskými štátmi.

Štvorročný program bude vybudovaný na predchádzajúcich skúsenostiach pri realizovaní jedného celého cyklu existujúcich prieskumov:

- prieskum pracovných podmienok v roku 2005;
- životné podmienky v roku 2007 a
- nový prieskum spoločností v roku 2008.

Tieto monitorovacie činnosti budú sledovať všeobecné ciele pre nasledujúce štyri roky a budú sa vzťahovať na kľúčové tematické oblasti, aby sa zabezpečila súvislosť medzi tromi hlavnými úlohami pre roky 2005 – 2008.

Výskum a skúmanie toho, čo funguje

Podľa svojho mandátu má nadácia za úlohu vyvíjať nápady o zlepšovaní životných a pracovných podmienok vo svetle praktických skúseností². To znamená skúmanie toho, čo funguje a čo nefunguje. Monitorovacie činnosti zahŕňajú rozsiahle analýzy, ale nadácia sa bude zaoberať ich doplnením ďalšími informáciami a výskumom riadenia zmien a vývoja inovácie. Bude vykonávať štúdie na skúmanie ľudských a sociálnych rozmerov rastu a konkurencieschopnosti, analyzujúc realizáciu a výsledok iniciatív zmeny. Toto môže zahŕňať prípadové štúdie a výskum činnosti na pracovisku a v miestnych prostrediach v špecifických sektoroch činnosti alebo regiónoch vo vybraných členských štátoch.

Nadácia bude:

- Vykonávať hĺbkové výskumné štúdie o špecifickej politike a uplatňovať v praxi iniciatívy a faktory ovplyvňujúce ich vývoj s cieľom identifikovať kľúčové lekcie pre efektívnu realizáciu a úspešné uskutočnenie.
- Jasne špecifikovať kritériá pre výber týchto výskumných projektov vo svojich ročných pracovných programoch, berúc do úvahy výsledky svojho monitorovania a iného výskumu, súčasné ciele politiky EÚ

² Článok 2.2 zakladajúceho nariadenia.



v príslušných oblastiach a kľúčové témy zdôraznené pre obdobie 2005 – 2008.

- Vytvárať, ak je to vhodné, databázy praktickej skúsenosti, ktoré môžu podporiť priebežnejšiu a dynamickejšiu analýzu udržateľnosti opatrení na zlepšovanie.

Nadácia bude používať integrovaný a viacrozmerný prístup ku kvalite otázok života, venujúc pozornosť väzbám medzi pracovnými a životnými podmienkami a súvisiacimi politikami a úlohám rôznych príslušných činiteľov. Nadácia sa nebude zameriavať iba na problémy alebo špecifické skupiny alebo sektory, ktoré majú ťažkosti, ale zaujme pozitívnejší prístup identifikujúc príležitosti v sociálnej a ekonomickej zmene, aby zabránila vzniku problémov. Štúdie v tejto oblasti budú odrážať všeobecné ciele a kľúčové témy pre roky 2005 – 2008.

Odovzdávanie a zdieľanie nápadov a skúseností

Nadácia je poverená podporovať výmenu informácií a skúseností³. Toto si vyžaduje byť aktívnu v prenose a odovzdávaní výsledkov svojej práce partnerom, cieľovým skupinám a rôznym sprostredkovateľom informácií. Má tiež poskytovať príležitosti pre činiteľov zaangažovaných na sociálnej politike EÚ, aby diskutovali a vymieňali si nápady a skúsenosti o vybraných sociálnych otázkach.

Počas nasledujúceho štvorročného obdobia bude nadácia:

- Podporovať zdieľanie praktických skúseností a výsledkov výskumu v rozšírenej Európe (prispôsobené semináre, siete škôl spoločností a podnikov, vypracovanie učebných materiálov z práce nadácie).
- Rozvíjať schopnosť kľúčových činiteľov riešiť nové výzvy prostredníctvom zvýšeného povedomia o vznikajúcich alebo budúcich otázkach politiky poskytovaním koncepcií a modelov, aby sa napomohlo strategickému mysleniu a podporovaním používania príslušných metód alebo nástrojov na riešenie týchto výziev.
- Upevňovať svoju diskusnú funkciu poskytovaním príležitostí pre rôznych činiteľov, ako sú štátne orgány, sociálni partneri, praktici a výskumníci, aby sa prediskutovali zistenia vyplývajúce z práce nadácie (pracovné porady na úrovni projektov, semináre spočívajúce na témach alebo otázkach, veľké konferencie vrátane fóra konajúceho sa každé dva roky).

Nadácia je tiež poverená spolupracovať čo najužšie so špecializovanými inštitútmi, nadáciami a orgánmi v členských štátoch alebo na medzinárodnej úrovni⁴. Toto sa vzťahuje najmä na Európsku agentúru pre ochranu

³ Článok 3.1 zakladajúceho nariadenia.

⁴ Článok 3.2 idem.

zdravia a bezpečnosť pri práci v Bilbau, kde bude nadácia stavať na existujúcej dohode o spolupráci. Nadácia bude skúmať možnosť uzavretia podobných dohôd s inými agentúrami, napríklad s Európskou environmentálnou agentúrou v Kodani.

Pre nadáciu je budovanie sietí vždy dôležitým nástrojom. Znovu preskúma svoje siete a praktické spoločenstvá (formálne aj neformálne), aby zlepšila spoluprácu pri zhromažďovaní údajov, prenose poznatkov a výmene skúseností. Cieľom je vypracovať formálnejšiu stratégiu pre túto činnosť na nasledujúce štyri roky, ktorá bude špecifikovať typy sietí, ich členov a účel, ako aj ich povinnosti a očakávané výsledky.

Hlavné ciele pre komunikačné činnosti budú:

- Odovzdávať prácu nadácie jej cieľovým partnerom včasným a relevantným spôsobom prostredníctvom ústnych prezentácií, porád a podujatí, tlačенých a elektronických produktov.
- Poskytovať produkty a výstupy prispôbené potrebám rôznych etáp politiky a vývoja praxe od etapy koncepcie a návrhu po praktické dôsledky realizácie a hodnotenie.
- Poskytovať nástroje a metódy na uľahčenie trvalého a interaktívneho prístupu k informáciám prostredníctvom zlepšeného

využívania technológie a prebalením informácií nadácie, ak je to vhodné.

- Poskytovať usmernenie pri vyhľadávaní relevantných informácií (katalógy, zoznamy, väzby).
- Zefektívňovať používanie nástrojov spočívajúcich na internetových stránkach na podporu šírenia a používania výsledkov práce nadácie, najmä údajov z jej monitorovacích činností.

Ročný komunikačný plán bude súčasťou ročného programu práce. Bude reagovať na požiadavky používateľov a zabezpečovať, aby boli cieľové skupiny informované o vývoji a o tematických otázkach. Strategický plán pre používanie informácií a komunikačnej technológie bude podporovať schopnosť nadácie komunikovať s jej cieľovými partnermi a informovať ich.

Kľúčové témy

„Zameranie sa na štyri kľúčové témy na účel dosiahnutia koherencie v rôznych oblastiach odborných poznatkov...“

Nadácia identifikovala štyri kľúčové témy pre obdobie 2005 – 2008, ktoré bude hlbšie skúmať:

- Zamestnanosť
- Rovnováhu medzi prácou a životom
- Zamestnanecké vzťahy a partnerstvo
- Sociálnu súdržnosť

Tieto témy boli vybrané na základe mandátu a konkrétnych silných stránok nadácie.

Odrážajú hlavné prvky Lisabonskej stratégie a sociálnej politiky EÚ, ako aj podstatné výzvy – v súčasnosti a v budúcnosti – pre rozšírenú Európu. Nadácia zameria svoje činnosti na tieto prioritné témy – pri jej monitorovacích činnostiach, pri skúmaní toho, čo funguje a pri odovzdávaní a zdieľaní skúseností – aby sa dosiahla súvislosť naprieč rôznymi oblasťami odbornosti.

Niektoré náznaky otázok v rámci každej témy, ktoré by sa mohli riešiť pri výskume, diskusi a šírení, sú uvedené ako ilustrácia možného rozsahu práce. Aktuálny výber bude ďalej definovaný v ročných programoch práce na základe výsledkov predchádzajúceho výskumu, berúc do úvahy priority politiky na úrovni EÚ, najmä v súvislosti s rozšírením a dosahovaním cieľov Lisabonskej stratégie.

Zamestnanosť

Nadácia už vybuodovala podstatný súbor vedomostí a odbornosti o väzbách medzi pružnosťou, produktivitou a prístupom na pracovný trh. Napriek tomu vzťah medzi pružnosťou a zamestnanosťou bude dôležitou témou pre nasledujúci výskum. Pracovné podmienky sú integrálnou súčasťou hlavnej činnosti nadácie a zlepšovanie zamestnanosti z hľadiska množstva a kvality pracovných miest je vysokou prioritou politiky EÚ. Rovnaké príležitosti a lepší prístup k zamestnanosti sú jadrom pre Lisabonskú aj Európsku stratégiu zamestnanosti.

Výsledky prieskumu spoločností v roku 2004 a prieskumu pracovných podmienok v roku 2005 a ich následné analýzy spolu s Európskym monitorom reštrukturalizácie EMCC budú poskytovať cenné údaje na podporu práce o tejto téme. Budú tiež informovať viac hĺbkových štúdií o praktických skúsenostiach s realizáciou rozvojových činností na pracovisku. Štúdie budú identifikovať budúce zmeny na pracovnom trhu na sektorových a národných úrovniach a opatrenia na zlepšenie väzieb medzi ponukou a dopytom po pracovníkoch. Výskum bude venovať zvláštnu pozornosť získavaniu a udržaniu zraniteľných skupín v zamestnaní.

Otázky, ktoré by sa mohli preskúmať, zahŕňajú: nové formy a modely práce; modernizáciu organizácie práce; vývoj schopnosti inovácie na pracovisku; úlohu vonkajších faktorov pri vytváraní schopnosti pre inováciu a modernizáciu; rozvoj podnikania a vytváranie sietí medzi spoločnosťami; pracovnú a profesionálnu mobilitu; pohyb pracovných miest medzi regiónmi a krajinami; ľudský kapitál, celoživotné vzdelávanie, vývoj kariéry, poradenstvo pre voľbu povolania a riadenie rizík; kvalitu práce a vývoj pracovísk v súvislosti s konkurencieschopnosťou, produktivitou a vytváraním pracovných miest; podnikanie; prístup k práci, udržanie v práci a reintegráciu do práce, najmä pre znevýhodnené skupiny; riadenie rôznych generácií na pracovisku.

Rovnováha medzi pracou a životom


Nadácia má zvláštne miesto pri výskume vzájomných vzťahov medzi životnými a pracovnými podmienkami vrátane potreby zladenia požiadaviek pracovného života s rodinou, celoživotným vzdelávaním, nepracovnými záväzkami a časom na rekreáciu. Riešenie mnohých otázok, ktorým čelia zamestnanci, muži aj ženy a ich rodiny, je dôležité nielen z hľadiska kvality ich života, ale aj pri dosahovaní vyšších mier zamestnanosti a konkurenčného hospodárskeho rastu lisabonských cieľov.

Informácie a analýza výsledkov prieskumu kvality života vykonávaného nadáciou, prieskum spoločností v roku 2004 a prieskum pracovných podmienok v roku 2005 poskytnú príležitosť na nový pohľad na túto dlhodobú otázku a určia ďalší výskum opatrení na zlepšenie situácie.

Otázky, ktorým bude treba venovať špecifickú pozornosť, môžu zahŕňať: nové iniciatívy vyvíjané v spoločnostiach a kolektívne vyjednávanie, najmä z hľadiska priebehu života; väzby medzi rovnováhou medzi pracou a životom a konkurencieschopnosťou a vytváraním pracovných miest; úlohu relevantných politík a služieb (zamestnanosť, dôchodky, sociálne zabezpečenie, starostlivosť, vzdelávanie, životné prostredie/doprava/bývanie); úlohu štátnych orgánov a činiteľov mimo spoločnosti pri podporovaní zamestnancov a zamestnávateľov, aby realizovali celoživotnú perspektívu pri organizácii práce; otázky pre špecifické kategórie pracovníkov (napríklad rodičia, osoby starajúce sa o starších ľudí a závislé osoby, starší pracovníci a pracovníci, ktorí sa prisťahovali) a pre malé a stredné podniky a mikrofirmy.

Zamestnanecké vzťahy a partnerstvo

Ako tripartitná organizácia s dlhodobými pracovnými vzťahmi so sociálnymi



partnermi a štátnymi orgánmi na úrovni EÚ a národnej úrovni má nadácia silnú pozíciu, aby uľahčovala diskusiu medzi sociálnymi partnermi a štátnymi orgánmi. Nadácia má najmä rozsiahle skúsenosti pri monitorovaní a analyzovaní úloh činiteľov zamestnaneckých vzťahov, procesov a výsledkov zamestnaneckých vzťahov.

EIRO bude naďalej dôležitou súčasťou hlavnej činnosti nadácie a bude prispievať ku všetkým kľúčovým témam. Avšak otázka partnerstva je samostatnou témou, najmä keď sa berie do úvahy rozšírenie EÚ a dôležitosť týchto procesov ako prostriedkov na zlepšovanie kvality života a riadenie a predvídanie zmeny. Partnerstvo na pracovisku je potenciálne dôležitým hnacím mechanizmom a zdrojom organizačnej inovácie, zvyšovania produktivity a schopnosti pre zmenu.

V rámci tejto témy sa nadácia môže zamerať na pokrytie takých otázok ako sú: úlohy sociálnych partnerov a rozvoj sociálneho dialógu (najmä v nových členských štátoch a v kontexte rozšírenia sociálnej agendy); nové štruktúry, formy a procesy riadenia; zamestnanecké vzťahy v malých a stredných podnikoch; vzájomné spojenia medzi rôznymi štruktúrami a úrovňami zamestnaneckých vzťahov a sociálnym dialógom – väzby s vytváraním pracovných

miest, meniace sa pracovné trhy, vývoj inovácie a konkurencieschopnosti; úloha partnerstva pri predvídaní a riadení zmeny vrátane väzieb so štátnymi orgánmi a činiteľmi občianskej spoločnosti.

Sociálna súdržnosť

Európska rada v Lisabone v marci 2000 uznala, že rozsah chudoby a sociálneho vylúčenia v EÚ je neakceptovateľný. Vybudovanie kompletnejšej Únie sa preto stáva podstatným prvkom pri dosahovaní jej 10 ročného strategického cieľa zahŕňajúceho udržateľný ekonomický rast, viac lepších pracovných miest a väčšiu sociálnu súdržnosť.

Vo svojej nedávnej analýze prieskumu Eurobarometra o kvalite života v prístupujúcich a kandidátskych krajinách nadácia ukázala, že bude existovať dokonca väčšia potreba riešiť nezamestnanosť, chudobu a sociálne vylúčenie v rozšírenej Európe. Schopnosť nadácie monitorovať a analyzovať vývoj v tejto oblasti sa ďalej zvýšil po dokončení jej vlastného prvého prieskumu o životných podmienkach v 28 európskych krajinách, ktorý bol vykonaný v roku 2003. Toto pomôže identifikovať otázky pre hlbšiu štúdiu a položiť základ pre priebežnejšie monitorovanie vývoja v čase.



Otázky, ktorým je možné sa venovať v tejto téme, zahŕňajú: starnutie, solidaritu medzi generáciami a výzvy vyvolávané dôchodkami, zdravím a starostlivosťou; sociálnu, hospodársku a kultúrnu integráciu migrantov (zamestnanosť, sociálnu ochranu, bývanie); kvalitu životného prostredia a verejných služieb najmä v nových členských štátoch a kandidátskych krajinách

a pre osoby s nízkymi príjmami alebo vo vidieckych oblastiach; vplyv systémov sociálnej ochrany a sociálnych inovácií na vytváranie pracovných miest, priemyselných inovácií a podnikania; úlohu súkromného a netrhového sektora pri podporovaní sociálneho zaradenia; sociálne zaradenie pre starších ľudí a iné skupiny mimo pracovného trhu.

Vyhodnotenie

„Na základe výsledkov hodnotenia vypracovať návrh činnosti a určiť priority...“

Nové finančné nariadenie Komisie v kapitole 7 článku 25.4 zaväzuje nadáciu, aby pravidelne hodnotila *ex ante* a *ex post* programy a činnosti. V súlade s touto požiadavkou a stavaním na výsledkoch prvého externého hodnotenia vykonaného v rokoch 2000 – 2001 bude nadácia pokračovať v posilňovaní svojich hodnotiacich postupov..

Hlavnými cieľmi budú využívanie výsledkov vyhodnotenia, aby sa prispelo k navrhovaniu činností a stanoveniu priorít; napomáhanie účinne pridelovať zdroje; zlepšovanie kvality podnikaných krokov; a oznamovanie úspechov.

Nadácia bude najmä:

- Monitorovať realizáciu a dosahovanie strategických cieľov programu na roky 2005–2008 a jej ročných pracovných programov nepretržitým a systematickým spôsobom, vrátane vytvárania kvantitatívnych údajov.
- Zlepšovať operačné nástroje a procesy na podporu monitorovania a vyhodnocovania činnosti nadácie vrátane systému riadenia kontaktov, sledovania používania a dopadu výstupov a služieb nadácie, nástrojov a rámcov riadenia projektov, monitorovania internetových stránok, prieskumov užívateľov, hodnotení konferencií atď.
- Poskytovať pravidelnú spätnú väzbu o činnosti nadácie jej partnerom, napríklad vo svojej výročnej správe.

- Upevňovať svoje procesy kontroly a vyhodnocovania kvality na úrovni projektov poskytovaním spätnej väzby pre neustále zlepšovanie počas priebehu programu.
- Udržiavať svoj systém zaangažovania partnerov do vyhodnocovania produktov a služieb prostredníctvom svojich poradných výborov (vrátane možnej zaangažovanosti externých expertov v súlade s ustanoveniami revidovaného nariadenia týkajúcich sa riadenia nadácie).

Počas priebehu svojho štvorročného programu na obdobie 2005 – 2008 bude nadácia tiež vykonávať dve veľké externé vyhodnotenia v nasledujúcich oblastiach:

- Európske stredisko pre sledovanie zmien (v roku 2005);
- Činnosti nadácie ako celku (v roku 2007), aby sa pokrylo obdobie 2001 – 2006. Tento výkon bude podporovať plánovanie činností a stanovenie priorít pre nasledujúci štvorročný program.

Európska nadácia pre zlepšovanie životných a pracovných podmienok

Meniaca sa Európa: lepšia práca, lepší život

Luxemburg: Úrad pre vydávanie úradných publikácií Európskych spoločenstiev

2004 – 18 s. – 16 x 23,5 cm

ISBN 92-897-0900-6

PREDAJ A PREDPLATENIE PUBLIKÁCIÍ

Platené publikácie, ktoré vydáva Úrad pre úradné publikácie, môžete dostať v našich predajných kanceláriách na celom svete.

Ako treba postupovať, aby ste získali niektorú z našich publikácií?

Zadovážte si zoznam našich predajných kancelárií, vyberte si kanceláriu, ktorá Vám najviac vyhovuje a zašlite na jej adresu objednávku.

Ako si zadovážite zoznam predajných kancelárií?

- Potrebnú informáciu nájdete na internetových stránkach Úradu pre úradné publikácie <http://publications.eu.int/>
- Zoznam si môžete objednať faxom na číse (352) 2929-42758 a bude Vám zaslaný v tlačenej verzii.



Úrad pre publikácie

Publications.eu.int

ISBN 92-897-0900-6



9 789289 709002